

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego ustanawiającej ramy dla ochrony gleby oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE

COM(2006) 232 wersja ostateczna — 2006/0086 (COD)

(2007/C 168/05)

Dnia 10 listopada 2006 r. Rada, działając na podstawie art. 175 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 21 marca 2007 r. Sprawozdawcą był Staffan NILSSON.

Na 435. sesji plenarnej w dniach 25-26 kwietnia 2007 r. (posiedzenie z dnia 25 kwietnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 118 do 2 — 7 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Streszczenie

1.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny z zadowoleniem przyjmuje strategię ochrony gleby na szczeblu UE oraz zasadniczo opowiada się za przyjęciem dyrektywy ramowej.

1.2 Strategia UE koncentrować się musi na tych obszarach, gdzie zagrożenie dla gruntów rolnych jest największe: zmiana sposobu użytkowania gleby (w przypadku, gdy grunty rolne przeznaczone są pod budownictwo, drogi itp.), zagłębienia przemysłowe zanieczyszczające środowisko czy zagęszczenie gleby. Strategia UE musi przy tym uwzględniać zasadę pomocniczości.

1.3 Za koszty degradacji gleby musi odpowiadać sprawca, z zachowaniem zasady proporcjonalności, a nie przede wszystkim jej użytkownik.

1.4 Jeżeli dyrektywa ramowa ma zapewnić wspólne podstawy dla ochrony gleby, państwa członkowskie muszą wykazywać porównywalny poziom zaangażowania, tak aby nie doszło do zakłóceń konkurencji.

1.5 Gospodarka rolna i leśna, kierująca się dobrymi praktykami w zakresie uprawy, dopomaga w utrzymywaniu i poprawianiu jakości gleby.

1.6 Ziemia wykorzystywana do produkcji żywności z definicji oznacza, że pod uprawę przeznaczono tereny naturalne, dlatego też pewnych ingerencji nie sposób uniknąć.

1.7 EKES zdecydowanie negatywnie ocenia fakt, iż Komisja Europejska nie przedłożyła jeszcze zrewidowanego wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy w sprawie osadów ściekowych. Wzywa on Komisję do możliwie najszybszego nadrobienia zaległości, jako że takowa zmiana należy do najważniejszych elementów z punktu widzenia ochrony gruntów rolnych i ograniczania zanieczyszczenia gleby szkodliwymi substancjami.

1.8 Rekultywację zdegradowanej gleby zgodnie z art. 1 „Przedmiot i zakres” należy rozpatrywać zależnie od zaistniałej sytuacji, a każdy przypadek trzeba oceniać odrębnie.

1.9 Opracowywanie polityk sektorowych, do którego państwa członkowskie uprawnione są zgodnie z art. 3, nie może prowadzić do zakłóceń konkurencji pomiędzy państwami członkowskimi.

1.10 Obowiązki nakładane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 muszą być proporcjonalne.

1.11 Artykuł 12, zgodnie z którym ewentualni nabywcy mogą być zobowiązani do przedstawienia sprawozdania o stanie gleby, wymaga przeformułowania.

1.12 Również sankcje przewidziane w art. 22 muszą być proporcjonalne do powstałych szkód. Niedopuszczalne jest także, zdaniem EKES-u, by określona szkoda mogła za sobą pociągać różne sankcje.

1.13 Środki naprawcze, których podjęcia można wymagać od podmiotu gospodarczego zgodnie z art. 23, są uzasadnione jedynie wówczas, gdy dany podmiot jest sprawcą powstałych szkód.

1.14 Utworzenie niezależnego komitetu ekspertów z udziałem przedstawicieli organów publicznych i sektora prywatnego mogłoby ułatwić realizację strategii ochrony gleby.

2. Wniosek Komisji

2.1 Glebę można traktować w kategoriach zasobów nieodnawialnych. Na wielu obszarach Unii Europejskiej obserwuje się jej postępującą degradację wskutek działalności człowieka, takiej jak przemysł, turystyka, rozbudowa miast oraz infrastruktury transportowej czy pewne praktyki stosowane w rolnictwie i leśnictwie.

2.2 Gleba stanowi wspólny interes całej Unii Europejskiej i brak ochrony tego bogactwa naturalnego na poziomie europejskim podważa trwałość i zrównoważony rozwój oraz długoterminową konkurencyjność Europy. Różne strategie polityczne Unii przyczyniają się wprawdzie do ochrony gleby, niemniej brakuje jeszcze spójnej polityki w tej dziedzinie. Zaledwie dziewięć państw członkowskich posiada specjalne przepisy regulujące ochronę gleb, często dotyczące konkretnego zagrożenia, w szczególności zanieczyszczenia gleb. Degradacja gleb silnie oddziałuje na inne kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania w UE, takie jak woda, zdrowie ludzkie, zmiany klimatyczne, ochrona środowiska naturalnego i różnorodności biologicznej oraz ochrona żywności.

2.3 Opisana sytuacja stanowi kontekst, w którym Komisja proponuje europejską strategię w dziedzinie ochrony gleby. Strategia została przedstawiona w komunikacie, któremu towarzyszy wniosek dotyczący dyrektywy ramowej i ocena wpływu. Dyrektywa ramowa określa wspólne zasady, cele i działania. Wymaga od państw członkowskich przyjęcia systematycznego podejścia do określania terenów zagrożonych degradacją gleb i zwalczania tego zjawiska, podjęcia środków zapobiegawczych i włączenia ochrony gleb do innych obszarów polityki. Niemniej daje margines elastyczności — to państwa członkowskie mają decydować o swych aspiracjach oraz konkretnych celach i działaniach, jakie muszą podjąć dla ich realizacji. Jest to spowodowane faktem, że problem degradacji gleb jest bardzo zróżnicowany na obszarze UE, w której sklasyfikowano 320 głównych rodzajów gleb.

2.4 Państwa członkowskie muszą zidentyfikować obszary, w których istnieje ryzyko erozji, spadku zawartości materii organicznej, zageźzczenia, zasolenia, i osuwania się ziemi. Muszą ustalić dla takich obszarów poziomy obniżenia ryzyka oraz opracować programy działań dla osiągnięcia tych poziomów. Będą także zobowiązane do przeciwdziałania dalszemu zanieczyszczeniu, sporządzania spisu zanieczyszczonych terenów na swym terytorium oraz opracowania krajowych strategii naprawczych. Przy sprzedaży danego terenu, na którym prowadzi się lub prowadziło działalność powodującą potencjalne zanieczyszczenia, sprzedawca lub nabywca musi dostarczyć organom administracyjnym i drugiej stronie transakcji raport nt. stanu gleby. Wreszcie państwa członkowskie muszą ograniczyć lub złagodzić skutki uszczelniania gleb, na przykład poprzez rekultywację terenów przemysłowych.

3. Uwagi ogólne

3.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji w sprawie strategii tematycznej w dziedzinie ochrony gleby, będący kontynuacją wcześniejszego komunikatu z 2002 r. ⁽¹⁾, oraz wniosek dotyczący dyrektywy ustanawiającej ramy dla ochrony gleby. Już w 2000 r. EKES w swojej opinii z inicjatywy własnej w sprawie wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie ⁽²⁾ wzywał Komisję Europejską do wprowadzenia wspólnotowych wymogów minimalnych w zakresie ochrony gleby.

3.2 W ramach niemal czteroletniego otwartego i wszechstronnego procesu opracowywania strategii ochrony gleby Komisja Europejska przeprowadziła szereg debat i różnorodnych konsultacji. Również EKES miał sposobność obserwowania tego procesu. Uwagi zawarte w niniejszej opinii, o której przygotowanie zwrócono się do Komitetu, dotyczą przede wszystkim projektu dyrektywy ramowej, niemniej odnoszą się one także do komunikatu Komisji.

3.3 Gleba i jej funkcje są nieocenionym zasobem dla natury, ekosystemu i przetrwania człowieka. Działalność człowieka w różnoraki sposób wpływa na funkcje gleby i jej wykorzystanie. Strategia UE koncentrować się musi na tych obszarach, gdzie zagrożenie dla gruntów rolnych jest największe: w wypadku zmiany sposobu użytkowania gleby, w zagłębiach przemysłowych zanieczyszczających środowisko czy w wypadku zageźzczenia i erozji gleby.

3.4 Gleba i jej funkcje wiążą się z wieloma innymi obszarami polityki, do których mają zastosowanie uregulowania zarówno wspólnotowe, jak i krajowe, takie jak np. dyrektywa dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego czy przepisy dotyczące substancji chemicznych itp. W niektórych krajach obowiązują już przepisy i rozwiązania w zakresie monitorowania i oceny gleby oraz jej zanieczyszczenia, a zatem wniosek Komisji nie może tutaj stanowić kroku wstecz i powinien pozostawiać takim krajom wystarczającą swobodę.

3.5 Komisja zwraca uwagę na fakt, że to nie użytkownicy gruntów ponoszą koszty degradacji gleby, lecz społeczeństwo i inne podmioty. EKES pragnie zaznaczyć, że odpowiedzialność za szkodę ponosić musi jej sprawca, którym zasadniczo nie zawsze jest użytkownik gruntu. W wielu wypadkach użytkowników gruntów dotyczą skutki zanieczyszczenia powietrza, zanieczyszczenia innych obszarów poprzez emisje pochodzące z przemysłu, powodzi czy innych emisji substancji szkodliwych, kiedy to w żadnej mierze nie odpowiadają oni za powstałe niekorzystne oddziaływanie.

3.6 EKES odnotowuje, że Komisja stale zwraca uwagę, iż środki ochrony należy stosować bezpośrednio u źródeł. Komitet popiera takie podejście, które doprowadzi także do właściwego uregulowania kwestii odpowiedzialności. Będzie ono miało również wpływ na inne obszary prawne, które nie dotyczą bezpośrednio gleb.

3.7 EKES wyraża swoje poparcie dla strategii tematycznej w dziedzinie ochrony gleby i jej realizacji poprzez dyrektywę ramową poświęconą temu zagadnieniu. W ten sposób spełnione zostaną wymogi niezbędne dla zapewnienia jednolitej ochrony o wspólnych zasadach w odniesieniu do problemów, których występowanie z natury bywa transgraniczne. Niemniej jednak, by rzeczywiście zagwarantować lepszą ochronę gleby, niezbędna jest integracja tego obszaru z pozostałym prawodawstwem.

3.8 Komisja oświadcza ponadto, że koszty i korzyści zależą od stopnia zaangażowania oraz od tego, na ile wykorzysta się możliwości oferowane np. przez normy środowiskowe obowiązujące w ramach wspólnej polityki rolnej. EKES zwraca uwagę na to, że wciąż nie ma jasności co do tego, w jaki sposób państwa członkowskie mają właściwie i jednolicie interpretować wymogi wzajemnej zgodności oraz stosować się do nich [cross-compliance]. Koncepcja ta wprowadzona została jako warunek w zakresie wspólnej polityki rolnej. Jeżeli celem dyrektywy ramowej ma być zapewnienie wspólnej podstawy dla ochrony gleb oraz uniknięcie m.in. sytuacji, w której zainteresowane podmioty podlegałyby zupełnie różnym zobowiązaniom finansowym, potrzebne jest także zaangażowanie na porównywalnym poziomie, tak aby zapobiec ewentualnym zakłóceniom konkurencji.

3.9 Jako pierwszy przykład Komisja przytacza fakt, że m.in. nieodpowiednie metody stosowane w rolnictwie i leśnictwie mogą się przyczyniać do degradacji gleby. Gospodarka rolna i leśna, kierująca się dobrymi praktykami w zakresie uprawy, pomaga przecież w utrzymywaniu i poprawianiu jakości gleby. Większe zagrożenie dla ziemi uprawnej stanowią zmiany w zakresie jej zagospodarowania, ekspansja przemysłu, szlaki transportowe, zanieczyszczenie powietrza, ozon troposferyczny i inne zanieczyszczenia. Nawet jeśli planowanie przestrzenne (w tym planowanie przestrzenne miast) nie należy do kompetencji UE, tylko od państw członkowskich, zagadnienie to musi znaleźć się w centrum zainteresowania.

⁽¹⁾ COM(2002) 179 końcowy

⁽²⁾ CES 1199/2000, Dz.U. C 14 z 16.1.2001, s. 141-150

3.10 Siły rynkowe i obecna polityka rolna również przyczyniły się do postępów w zakresie rozwoju strukturalnego i specjalizacji oraz doprowadziły do rozdzielania w znacznej mierze uprawy roślin i hodowli zwierząt, wskutek czego do gleby trafia być może mniej materiałów organicznych. Nowa wspólna polityka rolna oddzielająca dopłaty od produkcji wzmacnia jeszcze ową tendencję.

3.11 Zdaniem Komisji rolnictwo może pozytywnie oddziaływać na jakość gleb, niezależnie od tego, czy prowadzone jest w sposób ekologiczny, ekstensywny, czy też chodzi o rolnictwo zintegrowane. Zapatrywanie takie wydaje się nieco zbyt uproszczone. Wszystko zależy od fachowej wiedzy i środków technicznych wykorzystywanych w uprawie. Ziemia wykorzystywana na potrzeby produkcji żywności z definicji oznacza, że pod uprawę przeznaczono tereny naturalne. To z kolei oznacza, że nie sposób uniknąć pewnych ingerencji, co więcej — trzeba się z nimi pogodzić, aby można było produkować żywność. Oddziaływanie na użytki rolne zależy od sezonowych czynników meteorologicznych i klimatycznych, a także ogólnie od klimatu, z czego jednak nie wynika, że trzeba się pogodzić z odkładaniem się substancji odżywczych, erozją, zmniejszaniem się grubości warstwy humusowej itd. Przy dzisiejszym stanie wiedzy normalne użytkowanie ziemi w rolnictwie może przyczynić się raczej do ochrony gleby i poprawy jej jakości. Niewiele przedsiębiorstw, dokonując inwestycji i gospodarując gruntami, ma tak długookresową perspektywę jak rolnicy i leśnicy. To wyjątkowe uświadomienie rolników w odniesieniu do ochrony gleby należy poszerzać i wspierać poprzez systemy doradztwa oraz dobrowolne działania i zachęty.

3.12 Komisja stwierdza ponadto, że dyrektywa w sprawie odpowiedzialności za środowisko^(?) przyczynia się do wzmocnienia ochrony środowiska. Komitet zgadza się z powyższym stwierdzeniem. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że panująca obecnie sytuacja, kiedy szkoda może za sobą pociągać nawet trzy różne sankcje (konieczność zwrotu środków, odpowiedzialność karna oraz grzywny administracyjne), jest nie do pogodzenia z normalnym pojmowaniem prawa.

3.13 EKES wyraża swoje poparcie dla idei, jaką jest zapewnienie zrównoważonej gospodarki glebowej poprzez kompleksową strategię ochrony gleb.

3.14 Dla zapewnienia lepszej realizacji strategii można by utworzyć niezależny komitet ekspertów w dziedzinie ochrony gleby z udziałem przedstawicieli organów publicznych i sektora prywatnego.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 EKES zdecydowanie negatywnie ocenia fakt, iż Komisja Europejska nie przedłożyła jeszcze wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy w sprawie wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie i dopuszczalnych stężeń metali ciężkich, nad którym pracuje już od kilku lat. W swoim komunikacie w sprawie ochrony gleby Komisja deklaruje zamiar przedstawienia takowego wniosku w 2007 r. W pierwszym komunikacie w sprawie strategii tematycznej w dziedzinie ochrony gleby z 2002 r. Komisja stwierdzała, że rewizja nastąpi w ramach strategii ochrony gleb. Oznacza to, że jeden z najważniejszych

instrumentów niezbędnych dla lepszej ochrony gleby i bezpiecznej produkcji żywności uległ znacznemu opóźnieniu. Dlatego wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie wykorzystywania osadów ściekowych powinien być opublikowany koniecznie wraz z przyjęciem strategii ochrony gleb.

4.1.1 Obowiązująca obecnie dyrektywa w sprawie osadów ściekowych⁽⁴⁾ w dalszym ciągu dopuszcza wysokie stężenie metali ciężkich i innych substancji szkodliwych w osadach, które mogą trafiać na pola. EKES przywołuje swoją opinię z inicjatywy własnej, w której już w roku 2000 wypowiedział się w kwestii zmiany dyrektywy Rady w sprawie wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie i wezwał do wprowadzenia bardziej restrykcyjnych norm w zakresie stężenia metali ciężkich. Równie niewystarczająca jest wiedza na temat ogólnego składu chemicznego zanieczyszczeń, podobnie jak ich wzajemnych oddziaływań oraz wpływu na glebę i bezpieczeństwo żywności, w przypadku ich trafiaenia na grunty uprawne.

4.1.2 EKES traktuje tę sprawę bardzo poważnie i pragnie powołać się na badanie opublikowane przez dwóch naukowców w medycznym czasopiśmie fachowym „The Lancet” w listopadzie 2006 r. Chociaż mamy tutaj do czynienia z pojedynczym badaniem, wykazuje ono, że doskonale znane substancje zanieczyszczające mogą oddziaływać w niedostrzeżony wcześniej sposób na mózg płodu oraz małych dzieci. Zdaniem badaczy może to mieć związek z poważnymi stanami chorobowymi, jak np. autyzm, ADHD (zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi) czy zaburzenia rozwojowe. Wiele spośród tych chemikaliów zawierają również produkty wykorzystywane w gospodarstwie domowym. Ostatecznie w różnoraki sposób docierają one do kanalizacji, a jak dotąd nie dysponujemy jeszcze dostateczną wiedzą na temat ich oddziaływania na grunty rolne nawożone osadami ściekowymi.

4.1.3 EKES przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja najwyraźniej zmieniła swoje dotychczasowe zapatrywania, iż z ekologicznego punktu widzenia osady ściekowe najlepiej byłoby wywozić na grunty rolne. Zdają się o tym świadczyć sformułowania zawarte w komunikacie dotyczącym strategii zapobiegania powstawania odpadów⁽⁵⁾. Komisja potwierdza tam także swój zamiar przedstawienia wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy w sprawie osadów ściekowych po uchwaleniu strategii ochrony gleby. Zdaniem EKES-u Komisja nie powinna była jednak zwlekać, tylko już dawno przedstawić radykalnie zmienioną dyrektywę w sprawie dopuszczalnych stężeń metali ciężkich i innych szkodliwych substancji w osadach ściekowych, tym bardziej że w projekcie dyrektywy stwierdzono, iż jest to niezbędne dla ograniczenia wprowadzania niebezpiecznych substancji do gleby.

4.1.4 Wykorzystanie osadów ściekowych w rolnictwie oraz stężenia znajdujących się w nich substancji szkodliwych to jedna z najważniejszych kwestii w dziedzinie ochrony gleby i bezpieczeństwa żywności. Nasuwa się tu pytanie, czy użytkownik gruntu bądź producenci osadów ściekowych, tzn. miasta i gminy, powinni odpowiadać za ewentualną degradację gleby. Kwestie odpowiedzialności i odszkodowania wymagają doprecyzowania w zmienionej dyrektywie w sprawie osadów ściekowych.

(?) Dyrektywa 2004/35/WE

(4) 86/278/EWG

(5) COM(2005) 666 końcowy

4.1.5 Nowe, bezpieczniejsze regulacje dotyczące chemikaliów mają istotne znaczenie dla ochrony gleby w ogólnym zakresie, ale przede wszystkim w odniesieniu do metod, jakimi społeczeństwo pozbywa się osadów ściekowych poprzez nawożenie nimi pól. W celu zapewnienia pożądanej ochrony gleby niezbędne jest zastąpienie groźnych chemikaliów mniej niebezpiecznymi substancjami chemicznymi.

4.1.6 EKES wzywa Komisję do niezwłocznego przedstawienia wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy, a także do przeprowadzenia analizy ryzyka związanego z większą liczbą substancji chemicznych niż w dotychczasowej dyrektywie. Powinien to być jeden z najważniejszych elementów ochrony gleby, aby uniknąć jeszcze większego zanieczyszczenia i zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa żywności.

4.2 Artykuł 1 dyrektywy w sprawie ochrony gleby stanowi, że środki mające zapobiegać procesom degradacji gleby obejmują rekultywację zdegradowanej gleby i przywrócenie jej przynajmniej do stanu odpowiadającego obecnemu lub przyszłemu zatwierdzonemu przeznaczeniu. EKES popiera wprowadzenie tej zasady, kwestionuje jednak wyraz „przynajmniej”, użyty w dyrektywie ramowej. Każdy przypadek należy rozpatrywać odpowiednio do zaistniałej sytuacji i odrębnie oceniać.

4.3 Zdaniem EKES-u obecne sformułowanie artykułu 3 umożliwia państwom członkowskim opracowywanie polityk sektorowych w innych dziedzinach, co naruszałoby konkurencję. Artykuł ten powinien ograniczać się do analizy, ewentualne środki musiałyby natomiast pozostawać w zgodzie z wymogami stawianymi przez funkcjonujący rynek wewnętrzny, przepisy wspólnotowe i zasady uczciwej konkurencji.

4.4 Ponadto zdaniem EKES-u artykuł 4 dopuszcza niemal nieograniczone pole manewru. W odniesieniu do gruntów rolnych EKES już na wstępie zwrócił uwagę, że na użytki rolne oddziałują różne czynniki, niezależne od użytkownika gruntu, np. sezonowe czynniki meteorologiczne i klimatyczne, a także

klimat w ogóle itd. Obowiązki nakładane przez państwa członkowskie muszą być w stosunku do nich proporcjonalne. Tak samo środki podejmowane przez państwa członkowskie muszą być w znacznym stopniu do siebie dostosowane. Odpowiada to również przepisom artykułu 9, w którym jest mowa o proporcjonalnych środkach zmierzających do zachowania funkcji gleby.

4.5 Artykuł 12 zobowiązuje właścicieli gruntów lub ewentualnych nabywców do przedstawienia sprawozdania o stanie gleby. Zdaniem Komitetu nałożenie takowego zobowiązania na potencjalnych nabywców byłoby błędem. Gdyby ze względu na różnice w przepisach krajowych potrzeba było pewnej elastyczności, powinno się ją zapewnić za pomocą innego sformułowania.

4.6 Artykuł 17 stanowi, że Komisja zamierza utworzyć dobrowolną platformę wymiany informacji. Komisja musi dołożyć wszelkich starań, by owa platforma rzeczywiście stała się forum wymiany podobnych metod, tak aby zapewnić jednolitość koncepcji i neutralne warunki konkurencji. Jako że wymiana informacji ma się odbywać na zasadach dobrowolności, potrzebne będzie także aktywne zaangażowanie ze strony Komisji.

4.7 Artykuł 22 przewiduje, że państwa członkowskie ustanowią system sankcji. Zdaniem EKES-u ze względu na pewność prawną ważne jest, by ustanawiane sankcje były proporcjonalne do powstałych szkód. Podobnie nie do przyjęcia jest, by określona szkoda mogła za sobą pociągać różne sankcje.

4.8 Artykuł 23 zmienia postanowienia dyrektywy 2004/35/WE i przewiduje, że właściwe organy wymagają, aby środki naprawcze podjął podmiot gospodarczy. Zdaniem Komitetu jest to zgodne z prawem tylko wówczas, gdy dany podmiot gospodarczy jest sprawcą szkody, co jednak nie wynika wyraźnie z treści przepisu.

Bruksela, 25 kwietnia 2007 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS

ZAŁĄCZNIK

do opinii Komitetu

Następujące poprawki zostały odrzucone przez Zgromadzenie, niemniej zyskały poparcie co najmniej jednej czwartej głosujących:

Punkt 1.1

Zmienić

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny z zadowoleniem przyjmuje strategię ochrony gleby na szczeblu UE oraz popiera cel przyświecający wnioskowi Komisji, mianowicie ochronę gleby i jej zrównoważoną eksploatację. EKES pragnąłby, by zaproponowana dyrektywa ramowa w pełni uwzględniała zasady pomocniczości i proporcjonalności zasadniczo opowiada się za przyjęciem dyrektywy ramowej.

Wynik głosowania:

Za: 47

Przeciw: 54

Wstrzymało się: 13

Następujący tekst opinii sekcji został odrzucony na rzecz poprawki przyjętej przez Zgromadzenie, niemniej zyskał poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów:

Punkt 1.15:

~~EKES wzywa twórców prawodawstwa krajowego i regionalnego oraz Komisję do regularnej oceny istniejącego prawodawstwa w zakresie ochrony gleby.~~

Wynik głosowania:

Za: 74

Przeciw: 33

Wstrzymało się: 15
